

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 frt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „ — „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton.

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívül
olcsó áron közöl a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.
a Wagner és Szélenyi (ez-
előtt Gedeon és Tsa) nyom-
dája. Ide küldendők a lap
szellemi részét illető köz-
lemények, valamint az
előfizetési díjak, hírde-
tések, nyiltterek és rek-
lamációk.

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PART KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Groszman J. antiquar-üzletében, Falkenstein S. dohánytőzsdéjében, Hesz Jenő, Gubás F., Groszmann J. és Nagy Lajos fűszerkereskedésében kapható.

Herosztrateszek.

Ne maradjon följegyzetlenül sehol az országban, hogy az istennek két istentelen és méltatlan szolgálója Herosztrateszi dicsőségre vágyott a szabadságharcz félszázados évfordulóján is. Kirohant egy szennyes, utálatos könyvben a szabadságharcz vezéralakjának, a magyar nemzet leghivebb, legnagyobb fiának, Kossuth Lajosnak emléke ellen, akinek nevét félszázadon át imába foglalta a magyar és a kinek szent porait összehasonlíthatlan szeretettel, becsüléssel őrzi a nemzet soha el nem enyésző kegyelele.

Minynájunknak e kegyelele ellen követtek el áruló merényletet Zimándy Ignác és Zelenyák János plébánosok, volt néppárti országgyűlési képviselők. Az egyik, az első, a legaljasabb hazugságokkal telt könyvet írt Kossuth Lajosról, a másik lefordította azt németre, hadd olvassák az osztrák jó barátaink. Mert arról bizonyos volt ez a két szörnyeteg, hogy magyar ember, vagy csak a ki a zengzetes, szép magyar nyelvet érti is, nem arra használja ezt a tudományát, hogy a lelkét fölháborítsa oly olvasmányal, melyért a szerzőt a magyar földön csavargó legutolsó alkalmi betörőnek is a legmélyeségebb és legjogosultabb megvetése illeti.

Egyetlen magyar lap sem engedheti meg magának, bár csak megtorláskép sem, hogy mutatóanyagokat közöljön a szennyes, gaz könyvből, mely Kossuth Lajost, mint „királygyilkost, tolvajt és csalót” tünteti föl. Hiszen csak jelezni kell nagyjából az undorító merényletet és ökölbe szorul minden kéz, haragos indulat tör ki minden szívből és minden ajkon a két Judás ellen, kik meggyalázták ezzel a tényükkel a magyar tisztességet és meggyalázták a tisztas papi ruhát, melyet le kellene róluk szedni, hogy beöltözhessenek az őket teljesen megillető rabdarócba, annak is abba a fajtájába, melyet a fegyházakban használnak.

Igazán, a jó izlésű magyar sajonak nem is állanak rendelkezésére azok a durva szavak, melyekkel illően jellemezni lehet a Kossuth-gyalázó könyv szerzői-

nek megdöbbentő elvetemültségét. Szinte meglátszik valamennyi ujságnak erre vonatkozó közleményein, hogy az írók küzdve-küzdöttek a nyelvvel és a modorral, melyet minden nap használnak. És fogyatékosnak bizonyult a mindennapi használatra szolgáló modor. Lehetetlen megoldani az ez esetben kötelező megbotránkozást azon a nyelven, mely szalonképes, a melyet jó családokban szívesen tőrnek. Csakis ez hát az oka, hogy nem úgy nyilatkozik a magyar sajtó Zimándy Ignác és Zelenyák János német könyvről, a mint ezek a nemzeti érzésből és papi erkölcsből czudarul kivetkőzött individuumok valósággal rászolgáltak.

Azt azonban ki lehet és kell mondani róluk, hogy rászolgáltak a nemzetnek, minden magyar embernek, kiválóan pedig a környezetüknek teljes megvetésére. Arra, hogy undorral és megbotránkozással forduljon el tőlük, a kit a sors közelükben kényszerít élni, hogy a kezük érintésével senki be ne piszkolja kezét és hogy mint a bélpoklosokat kerülje őket a tisztességes emberek társasága, melynek közösségéből ők váltak ki, ők tagadták ki magukat a hazaárulástól nem különbözö kegyeletsértéssel, mikor a nemzet legnagyobb történelmi alakját támadva, támadják a kort és annak küzdelmeit, melyeknek magasztosságát és dicsőségét eddig soha nem merészelte gyanuval illetni épeszü és épszivü magyar ember.

Mint a bélpoklosok, úgy állanak ma a közvélemény előtt az egy nap alatt hirhedtekké vált Zimándy Ignác és Zelenyák János és ha volna szégyenérzetük, ha volna becsületérzésük (a mint ilyen könyv kiadása után nem lehet), elbujdosnának a plébániákról valamely ördög-szigetre, hogy megutálva a néptől, melynek legszentebb kegyeletét alávalóan sértették, ne kelljen nap-nap után vesszőt futniok a megbotránkozók sorai között.

Talán gondoskodni fognak róla a püspökeik, hogy ezen különben megszolgált vesszőfutás előtt elbujtassák érdemtelen szolgálataikat valamely vezeklésbe, mely azonban nem lesz és nem lehet oly kemény és kegyetlen, a mily kemény és kegyetlen morális büntetést érdemelnek ezek a minden tisztességről megfeledkezett botránkozatók, kiknek szé-

gyennel tetézett nevét proskribálja kötelességszerűleg az egész ma-gyar sajtó minden pártkülönbség nélkül.

Nem tagadhatjuk, hogy sok igaza van annak a kormánypárti ujságnak, mely e piszkos merénylők ellen fölöslegesnek tartja a megtorló sajtópört. Alig-alig van erre szükség. Kossuth Lajos fényes tetteiben, melyeket a történelmi följegyzett és a nemzet rajongó kegyeletében, melyet a szíveinkbe irtunk, sokkal magasabban áll, semhogy fölérhette oda két rothadt szívü embernek züllött káromlása. Viszont pedig sokkal mélyebbre sülyedtek ezek a szennyes könyvirók, semhogy még a vádlottak padjára kellene is őket ültetni, akár a legalantosabb izgatók közé is, mert ezekről még mindig föl lehet tenni, hogy jóhiszeműség van kuszált gondolkodásukban, míg ezek az oltárszentségtelenítő papok csak a teljesen elzüllött lélek hitvány indulataiból merithették a gondolatot, hogy legjobb tudomásuk ellenére gyalázkodjanak az ellen, kinek sirjához ma is hazafiságot, föllázdozó, tisztá, érdektelen, magasztos honszerelmet tanulni jár a nemzet.

Ketté kell vágni!

(Folytatás és vége.)

Egy ilyen indítvány megtételére elérkezett az idők teljessége. Nem tettük eddig, mert jól tudtuk, hogy egy olyan organikus, az államélet összes viszonyait felkaroló berendezést, milyen az 1867-iki mű volt, mátol holnapra felforgatni nem lehet; állandóan hangoztattuk véleményünket az 1867. XII. t.-czik felől, de azt, hogy eltörlését a bizonyos leszavasztatás kilátásával formászerint indítványozzuk, célravezető taktikának nem tartottuk. Most itt van az ideje, mert az Ausztriában beállott viszonyoknál fogva az 1867. XII. t.-czikknek a maga teljességében való fenntartása tényleg lehetetlenné vált, a *revízió, a módosítás szüksége el van ismervé*. Mi azonban nem a *revíziót*, nevezetesen az emlegetett egyoldalú *revíziót*, hanem az *eltörlést* tartjuk indokoltnak. 1867-ben a nemzet beleegyezett abba, hogy önrendelkezési jogának gyakorlatában korlátozva legyen, beleegyezett részben azért, mert azzal volt megbízotva, hogy ha nem

Nagy önkéntes végeladás

hatóságilag engedélyezve.

A „MENYASSZONY”-hoz címzett divat- és vászonruházban (Máhr-féle ház, Széchenyi-utca 92.) az üzlet teljes feloszlása következtében.

Az áruraktár áll: bel- és külföldi ruhakelmékből, selyemből, különféle francia mosókélmékből. Szőnyegek, függönyök, ágyszerítők, utazó pokróczok, valódi szepesi vászon, damasztok és mindennemű vászonfélék, valamint kézimunkával himzett női fehérművekből

intézkedhetik is önállóan az államélet legfontosabb funkciói körül, biztosítva van arra nézve, hogy ezek az ügyek az ő hozzájárulásával s mindenesetre alkotmányosan fognak kezeltetni s így azoktól a szenvedésektől, melyeket a nemzetnek az osztrák abszolutizmus rendszer okozott, jövőre mentve marad. Hát ez hasztalan reménykedésnek bizonyult be a lefolyt három évtized alatt. Az állítólag a pragmatica sanctióból folyó közös ügyekre nézve láttuk, mit ér a delegáció intézménye; láttuk, hogy az ugynevezett kereskedelmi ügyekre, vagyis összes anyagi érdekeinkre nézve micsoda értékkel bírnak azok az osztrák alkotmányosságra vonatkozó, ugynevezett grancziális intézkedések. Semminképpen bizonyult erejük az első próbátétel alkalmával. Ime beállott a 68. §. esete, s azért, a mit az 58. §. rendel, be nem következett. A vám- és egyéb kereskedelmi ügyekre nézve a kiegyezés nem sikerült, a határidő lejárt s azért magyar vámvonala nincs, sem egyéb önálló intézkedés. *Egész gyarlóságában áll előttünk az 1867-iki rendezkedés műve*; világosan áll előttünk, hogy oly nagy dolognak kivívása, mint a külön vámterület, csak nagyobb erőfeszítésnek lehet eredménye, §§-ok alkalmazása erre nem elégséges; világosan áll előttünk, hogy ezen eminens jog, melyet a vámvonala felállítására nézve Deák oly pozitívással tett le az 58. §-ba, csak oly irott malaszt, mint annyi más, mely le van rakva a Corpus jurisban; sőt valószínű most már, hogy Deák, a ki daczára saját ifjabbkori tradíciójának, az osztrák alkotmányosság értékére nézve alig hunyhatott szemt az újabb kor tapasztalatai előtt, csakis a keserű labdacst akarta vele megaranyozni, csakis ürügyül használta föl az osztrák alkotmányosságot arra, hogy új közügyi rendszerét plausibilisebbé tegye.

De ha mind e mellett is volnának még mindig olyanok, kik ama közös alkotmányos kezelésnek értéket tulajdonítanak, ezen reménykedésnek is vége van, mert nagyon is meg van annak a lehetősége, hogy Ausztriában abszolút kormányrendszer lép életbe, vagy életbe lépnek oly intézkedések, melyeknek lehet bizonyos alkotmányos színezetük, de az ugynevezett teljes alkotmányosságtól nagyon távol állanak; sőt léphetnek életbe ott oly alkotmányos formák is, nevezetesen a foederalismus, hogy e mellett az Ausztriához való szoros kapcsolat és a velük való gyakori érintkezés még veszélyesebbé válhatik, mint ha ott a régi abszolutizmus szerkezete állana fenn. Általában a Verstärkter Reichsrath, az októberi diploma, a februári pátenz, a delegációk hazájában az *alkotmányosságnak oly csodabogarái* jöhetnek még felszínre, melyekkel mi ezeréves alkotmányunk és a nemzet véérébe átment alkotmányos érzület mellett magunk megtagadása és lealázása nélkül közösségre nem vállalkozhatunk. De ki is volna képes oly formákat kitalálni, melyek mellett félig-meddig elfogadható, nyugalmas és tisztességes közügyi összeköttetésbe tudnánk lépni Ausztriával minden eshetőségek közt, melyet az ottani viszonyok beláthatatlan fejleményei létrehozhatnak. Eine Monarchie auf Kündigung — mondták nekünk, most már visszamondhatjuk mi. *Ha a sziámi ikrek egyikét éri bármi nyavalya, végig szenvedjük hűségesen? Megörökítsük mi is magunknál a legfőbb állami ügyek*

körül az anarchiát, örökös alkudozásoknak, compromissumoknak, provizóriumoknak, exlex állapotoknak legyünk kitéve?

Ennek a gordiusi csomónak kibonyolításával mi nem vesződhetünk, ketté kell vágni a personal unió behozatalával.

A kik oly nagyra tartják hazánknak konszolidált állapotát, a kik oly sokat emlegetik, hogy Magyarországnak mindenek felett álló szerepe a monarchia nagyhatalmi állása mellett való őrállás, tartózkodjanak attól, hogy a másik Reichshälfte állapotainak chaosába belerántsanak, hadd maradjanak fenn legalább ebben a félben rendezett állapotok. Ha nem elég saját érdekünk arra, hogy itt stabilis és normális állapotot tartsunk fenn, tekintsék az egész monarchia érdekét, mely azt parancsolja, hogy ha az egészben nem lehet, legalább egyik felében legyenek csakugyan konszolidált és rendezett viszonyok.

Ha nincs elegendő érzékük a nemzeti szabadság iránt, van talán még az iránt, bár sokat vétkeztek már és sok tekintetben az ellen is, hogy az 1867-iki kiegyezés fővíványa, a dualizmus, fentartassék. Ennek fennmaradásához van kötve a nálunk uralkodó pártnak hatalmi állása is. Minél inkább kidomborodik országos függelenségünk, minél tisztábbak és élesebbek a monarchia két felét elválasztó határvonalak, annál biztosabb a tér, annál hatásosabb a szerep, melyet itt egy, az országot megnyergelő uralkodó pártnak gyakorolnia lehet. Óvakodjanak pártterektől és attól, hogy hazánk ügyeit az Ausztria ügyeivel még jobban összekeverjék, összebonyolítsák. Mert arra ne gondoljanak, hogy megfordítva a történelmet, majd mi fogunk halászni az osztrák zavarok vizében, arra ne gondoljanak — pedig van ám nálunk ehhez is elég naivitás és önbittség, — hogy majd a magyarság veszi át a monarchiában a vezérletet, mert ezzel biztosan törököt fogtunk. Clera pacta boni amici; ám boldoguljanak odaát, a mint tudnak, a mi feladatunk annál távolabb tartani tőlük magunkat, minél inkább bonyolódna össze odaát a közviszonyok.

Pengettek már az utolsó nagy vita alkalmával bizonyos frázisokat, melyeknek az a rendeltetésük, hogy a következő nagy vitában a damokles-kardként fejünk fölött függő újabb jogfeladásnál döntő érvekül szerepeljenek. Azt fogják mondani, hogy nekünk épen most kell bizonyítani, hogy politikailag érett és rendithetetlenül loyális nemzet vagyunk, fenn kell tartani e tekintetben régebben s újabban szerzett reputácziókat, s mint Apponyi mondá, a kísértés kelyhét el kell távolítani ajkainktól. Ha az odaát dulakodó elemek előtt nincs semmi szent, ha ők annyira megfélemedeznek mindenről, hogy az eddigi vezérlő némettség a Wacht am Rhein-t éneklé s a többiekkel együtt a nyelvrendelet mellett a Magyarországgal való kiegyezésre jóformán nem is hederit, hát, — mondják — legyünk mi az okosabbak. Hát igen, az okosabb enged. A monarchia egységének és nagyhatalmi állásának érdekében hozunk pénzben és nemzeti jogokban áldozatokat. Hozunk újabb áldozatokat abban a tekintetben, hogy külügy, hadügy s ezzel járó pénzügy és a kereskedelmi ügyek absolutissime kezeltessenek s ezzel az, a mire a hatalom oly régóta áhítozik, tényleg megvalósuljon. Mert azok fölött a chaotikus osztrák viszonyok fölött, ha fenmarad is az

alkotmányosság valamely simulacruma, az abszolutizmus okvetlen ki fogja terjeszteni a maga szárnyait épen ezen főfő állami ügyek kezelése körül, *azért veszi föltűnő egykedvűséggel ezeket a dolgokat.* A monarchia egysége csak így tartható fenn s vele együtt nagyhatalmi állása csak így maradhat rendületlen; e nagy cél kedvéért, mely ránk nézve is első sorban álló létérdek, nekünk is meg kell hozni a szükséges áldozatokat — ide fogunk kilyukadni ama frázisokkal.

A kísértés kelyhe! Hát ezzel szemben feltehetjük azt a kérdést, hogy mit nyertünk a híres Moriamurral, mit nyert a nemzet azzal, hogy I. Napoleon fölhívását teljesen hallgatással mellőzte, de mit nyert azzal a nagy mérséklettel is, melyet Deák Ferencz 1866-ban tanusított. Az efféle jó magaviseletért juttattak hébe-korba olcsó dicséretet, de a nemzetek reális értékét nem az effélék, hanem a szerint mérlegeli a világ, milyen erőnyilatkozatokat lát egy nemzet életében felmerülni, legyen az bár nyers és turbulens erőnek nyilatkozata. A nagylelkűség ne legyen az erő és a vállalkozó szellem hiányának a takarója. Nagylelkűséget ám gyakoroljon, a ki képes rá, saját rovására, de nem a nemzetére; a bölcsesség pedig nemcsak abban áll, hogy minden felcsillámló jó esély után meggondolatlanul ne futkossunk, de abban is, hogy a jó alkalmat kihasználatlanul el ne szalasszuk, hanem a kínálkozó szerencsét két fülénél fogva ragadjuk meg.

Indokolni kívánom pár szóval, miért tartom célszerűnek, hogy a beadandó ellenindítványban a personal unió expressis verbis befoglaltassék és kellőleg kidomborítottassék. A függetlenségi párt 1874-ben alakulásakor kiadott programjában mellőzte a personal uniót, s lehetnek még most is tagjai közt olyanok, kik e szótól idegenkednek. Tisztelem ezen scrupulusokat, magam is mindenkör azokkal voltam congenialitásban, kik azokban osztoznak, most mégis egyetlen, de fontos oknál fogva szükségesnek tartom, hogy ama szót alkalmazzuk, sőt hangsúlyozzuk. A personal unió egy oly ismeretes fogalom és kifejezés, mely teljesen érthetővé és világossá teszi Ausztria és Európa előtt, mi az, a mi a magyar parlamentben forma szerint indítványozva lett. Hiába fogalmaznók bármi korrektséggel indítványunkat, míg az sem, hogy benne lesz az, hogy „az 1867. XII. t.-cz. eltörültessek,” világosság s általános megérthetőség tekintetében a personal unió formulájával nem vetélkedhetik.

Az a kérdés, micsoda eredményt lehetne várni az itt ajánlott állásfoglalástól. Hogy egyelőre sorsunk a leszavaztatás, e felől kétség természetesen nem lehet; a kérdés az, lehetne-e ekként kedvezőbb eredményt várni, mint bármi másnemű állásfoglalástól. A múlt év végén nagy tervekkel lépett a párt akcióba, mi lett az eredmény és miért lett ilyen, részletezni nem akarom. A felől, hogy a legszélsőbb határig vitt ismételt obstrukcióval sem vihetnénk ki egyebet, mint az anarchikus helyzetnek ideig-óráig meghosszabbítását — azt hiszem, mindnyájan tisztában vagyunk. A következő alkalommal a kormány és pártja által kiszabott keretben mozogva, nevezetesen az ugynevezett grancziális paragrafusok védelmére kelve s így az 1867. XII. törvény megvédelmzését vállalva magunkra, hamis, sőt kétértelmű sze-

repre és helyzetre kárthatva találók magunkat. Ez volna a lehető legregényesebb szereplés. Ellenben hatalmas benyomást tehet már maga ama tény, hogy a magyar parlamentben az 1867-iki kiegyezésnek felbontása s a personal unió felállítása tetteleg indítványozva lett. A Tisza-Ghyczy-féle baloldal, a régi 48-as párt s 1874 óta a függetlenségi párt 30 esztendő óta mutat rá állandóan, hogy a 67-iki nagy mű az állami függetlenség s az ország boldogulásnak kellékeit nem valósította meg, azonban annyira konszolidáltnak látta e művet, hogy eltörlésére procedálni nem látta az időt érkezettnek; ime most akcióba lép; magával ezzel a ténnyel, a Magyarország és Ausztria közt fennálló viszonyok új alapra fektetésére az első lépés tétetett meg; a personal unió napirendre került, hogy arról soha többé le ne vétessék.

A függetlenségi pártnak eddigi hosszas és fárasztó küzdelme egy ilyen föllépéssel új stádiumba lép, sőt azt lehet mondani, hogy ezzel sivár ellenzéki munka helyett az aktualitás terére lép. Az 1867-iki mű ki van kezdve, helyébe újnak kell lépnie. Az új rendezésnél azon alternatíva előtt áll az ország, hogy vagy megállapítja önállóságát, vagy abszolutisztikus kezelésbe bocsátja át a külügyet, hadügyet és kereskedelmi ügyeket. Ezt az alternatívát tisztán odaállítani lesz a mi feladatunk, evidenciába hozni mindama fikciót és hazudozást, melylyel ezt a helyzetet homályossá bonyolítani akarnák. S ha ezen alternatíva tisztán fel lesz állítva, nincs kizárva annak lehetősége, hogy magának a kormánypártnak tisztességesebb része visszaborzad a tátongó örvénytől. Ám tulajdonítsa el akkor tőlünk a personal unió jelszavát. Talán nem is sejtjük e pillanatban, mennyire közel áll ilyen esély.

A csapások, melyek érték, a belső villongások, a lefolyt választási vereség, egyeseknek félreállása, az utolsó akció balsikere ne kedvetlenítsék el a pártot s ne tartóztassák vissza attól, hogy új felbuzdulással és lelkesen vegye föl az elejtett fonalat. Történelmi szerepe s az ebben rejlő varázs character indelebilis, melyet róla sem mások vétke, sem saját fogyatkozásai le nem törülhetnek. Ne csüggeszsen senkit nevezetesen ama tény, hogy egyesek egészen vagy részben félreállottak. Sőt vessen számot magával mindenki s ha nem érez magában igaz hitet, igaz kedvet küzdeni és nélkülözni, lépjen félre a többihez, hogy a falanx tömörségét meg ne bontsa. *Assal a háttérrel, melylyel a függetlenségi párt a történelemben s e perczben is a szívek és vesék rejtekeiben bír, fenkölt elveivel, tiszta és világos programjával s habár számban az erőszak által megfogyatkozott létszámmal, de már is kitűnő erőpróbákat tett és harczedett, működő csapatával új életre keltheti közéletűnkét.* Oly időket élünk, mondom, hogy a függetlenségi párt programja mától-holnapra aktuálisvá válhat; de ha késik ez az időpont, fentartani folytonosságát annak a hazaszeretetnek és idealizmusnak, mely e nemzetet századok tespedéséből kiemelte s az 1848-49-iki nagy dolgok művelésére képesítette, a függetlenségi pártnak feladata és dicsősége volt eddig s marad jövőre is.

Márczius 24-én, 1898.

Kubik Béla beszámolója.

A mező-csáthi választókerület országgyűlési képviselője: **Kubik Béla** arra a nehéz munkára szánta el magát, hogy most az országgyűlés berekesztése után választóinak a parlament működéséről beszámoljon.

Valóban nehéz dolog. Mert hát mit végzett a lefolyt czyklus alatt az országgyűlés? Semmit, éppen semmit. Megszavazták a kormánynak a sok milliót, azután eloszlott.

Kubik Béla beszámolóját levélben küldte el választó polgárainak, mely a következőleg hangzik:

Tisztelt Polgártársak!

A bizalom, melylyel megtiszteltek, maga után vonja, hogy képviselői működéséről, az Önökkel érintkezés szempontjából is, a lefolyt rövid másfél évről beszámoljak.

Arra gondoltam, hogy ezt közvetlenül személyesen eszközölöm, de belátván, hogy kerületünk elszórt fekvése, valamint azon — hogy úgy mondjam! — letargia, anyagi gond is, mely a hatalom tulkapása miatt a politikai helyzetre ma nehezedik, az Önök összejövetelét nehezzé teszi, ezen tervemről lemondottam. Célhozvetőbbnek tartottam tehát ezen kötelességemnek ily úton eleget tenni.

Mindig örömmel nézem, ha Önökkel találkozhatom s így kedves kötelességet teljesítek akkor, ha kívánatuknak engedve, annak megfelelek, parancsoljanak velem, ha személyes megjelenésemnek szükségét látják.

Ama feledhetlen napon, melyen pártunk zászlaját Önök elvisszáládsága és kitartása oly hosszú idő után diadalra vezette, kijelenttem, hogy képviselői működésemet pártunk elveihez való törhetlen ragaszkodás vezérelvén, a felelősséget tetteimért, midőn azokról számot adok, elvállalom. Nyílt homlokkal jelenthetem ki, hogy képviselői működésben nincs tett, még gondolat sem, mely a pártunk zászlajára irt elvekkkel ellenkezésbe jöhetett volna.

Nincs! Mert szemeim előtt mindig hazánk függetlenségének elérése és polgártársaim boldogsága lebegett. — Ezen elvektől eltelve iparkodtam becses megbízásukat azon út követésére felhasználni, melyen hazánk függetlenségét politikai, pénzügyi és közgazdasági tekintetben pártunk mindig elérni törekedett.

Ezen cél vezeteti pártunkat hosszú évek során át, ezen cél vezet engem is. — Hogy ez irányban ez ideig nagyobb eredményt föl nem mutathatunk, ennek indoka nem bennünk, hanem azon erkölcsi és anyagi tényezőkben keresendő, kik a rendelkezésre álló hatalmi és anyagi eszközök meg nem engedett módon való felhasználásával, törvényen alapuló alkotmányos jogainkat elkobozni iparkodnak.

Törvényhozásunknak alakulási módját vörös vonalként magyarázzák meg azon milliók, melyek eredetét és felhasználását a legközelebbi időben, a kormányhatalmon levő párt egyik tagja, a nemzet színe előtt szóvá tette. Ha már ennyire megy a kormányhatalom tulkapása, hogy a törvényhozásban többséggel bíró párt szemébe, a nemzet színe előtt, eredmény és elégtétel nélkül ily visszaélésekről vonják le a leplet, nekünk

nem lehet más feladatunk, mint őrt állani, hogy a még meglévő, el nem kobzott jogaink sértetlenül fennmaradjanak.

Ezen eljárást követtük mi eddig s fogjuk követni a jövőben, míg pártunk politikai elvei meg nem valósulnak.

A milyen a kormányhatalom alakulása, olyan eddigi működése is!

Bizonytalanság, rendszernélküliség, kapkodás, cinizmus és brutalitás jellemzik minden téren. Egyedül a hatalom megtartásában, és az ezzel karöltve járó választási visszaélésekben, s azok elsímitásában járt el a legnagyobb pontosság és szívóssággal.

Idejét a leplezgetések körüli eljárás vévén igénybe, nem készült el ezen kormány megalkulása óta kellő időben még azon törvényjavaslatokkal sem, melyek hivatva lennének hazánk jogait a vele összeházasított Ausztrával szemben szabályozni. Keresztülhajtotta ezen kormány a czukoradó-javaslatot is oly értelemben, melynek hazánkra nézve hátrányos, sőt káros voltát maga a kormány elismerte, de keresztülhajtotta azért mégis, mert a dualizmus alapján Ausztria érdeke sürgős elintézését követelt.

Ily elítélendő eljárás vonul végig a kormány összes eddigi alkotásán. Ily körülmények között jöttek létre az összes törvények, melyek a jelen országgyűlés két ülészaka alatt hozattak.

Régi óhajunk volt a szegény nép gyengéjét előmozdító, egyszersmind az azt kizsákmányoló lottójövedék eltörlése. Eltöröltetett ugyan, de rendszeresített helyette az ugyanilyen eredményt előidéző osztályorsójáték, mely lánczolatosan összefüggő játéktervével még inkább alkalmas kizsákmányolási eszköz.

A fentebb említett körülmények között és indokok alapján jött létre a vám- és bankügy, valamint az ezekkel összefüggő kérdések ideiglenes szabályozása tárgyában hozott törvény, az úgynevezett provizórium.

Pártunk — egyedüli az ellenzéki pártok között — mint egy ember állott föl ellene, megakadályozta azt, hogy ezen törvényjavaslat az általunk mindig elítélt 1867. XII. törvényekben előírt időig, azaz 1897. decz. 31-éig törvénynyé váljék s hogy így az önálló vámterület jogi állapota lépjen életbe. Minthogy a kormánynak ugyanezen törvény szerint az önállóság álláspontjára kellett volna helyezkednie, de ezen törvényt a kormányhatalom meg nem tartotta, daczára annak, hogy ezen törvényre rendszerint mint evangeliumra hivatkozik. Ellenkezőleg oly javaslattal állott elő, mely ellenkezik a fent hivatkozott törvényvel, sőt állást foglal ellene a másik szerződő fél: Ausztria is. Teszi mind ezt, daczára annak, hogy pénzügyminisztere által már előzőleg kijelentette, „hogy ha a kiegyezés törvényes időben nem sikerül, akkor él az ország jogával, melyet törvény biztosít, rálép az önálló vámterület felállításának terére.“ E szerintem ideiglenes intézkedést követendi majdan az érdemleges tárgyalás, a mely alkalommal elveimhez híven, pártunkkal egyetemben, hazánk e részbeni függetlenítésén fogunk törhetlen szívóssággal küzdeni.

A kormányhatalom nagy vívmányként nyújtotta be az országgyűlés folyamán a honvédelevő és képzőintézetekről szóló tör-

vényjavaslatokat, melyeket, minthogy osztrák érdekeket szolgál és újabb megterheléseket ró reánk azon elvnel fogva, hogy mi magyar pénzen osztrák tiszteket nem nevelhetünk, sem magyarokat elosztrákosítani nem engedhetünk, meg nem szavaztuk. Meghozott továbbá „az esküdtbírók és a bűnvádi perrendtartásról“ szóló törvény. Ezen törvényjavaslatok különösen a bűnvádi perrendtartás 16. §-a tárgyalása alkalmával is elfoglaltam azon álláspontot, melyet pártunk sarkalatos elve az „Önállóság és függetlenség minden irányban“ előír — t. i. hogy az esküdtbírók tagjai ne a kormánytól függő közegek által választassanak meg, hanem kisoroltassanak s hogy a sajtó útján elkövetett rágalmazás és becsületsértés megtorlása, úgy mint eddig, kivétel nélkül az esküdtszék útján az 1848-iki törvények szerint eszközöltessék, — ily módon véltük elérni azt, hogy a bírák és sajtó a kormányhatalomtól minden irányban teljesen függetleníttessenek.

Törekvésünket siker nem koronázhatta, mert a kormányhatalom, mint minden intézkedésében, úgy ebben is, lehetőleg iparkodott az igazság és függetlenség rovására, önző hatalmi befolyását minden körülmények között érvényre juttatni.

Rövid vonásokban ez a képe, tisztelt Polgártársaim, a jelenlegi országgyűlés eddigi működésének, melyet meddőnek lehet mondani, ha figyelemmel vagyunk azon követelmények iránt, melyet hazánk súlyos közgazdasági viszonyai igényelnek.

Mielőtt nyílt levellem bevégezném, engedjék meg figyelmüket felhívni arra, mit ugyis tudunk: hogy ősi magyar czimerünkbe kétős kereszt van, mely a martíromság, a szenvedés jelképe. E kettős kereszt arra emlékeztet, hogy a magyar nép százados szenvedése nemsokára véget ér, mert a szabadság kalváriája után a függetlenség feltámadásának kell következnie.

Áldja meg az Isten Önöket, tartsanak ki tovább is hazánk függetlenségének szent és elaludhatatlan jogai mellett.

P.-Zöldhalom, 1898. április 2-án.

Kubik Béla,
a mező-eszaki kerület országgyűlési képviselője.

Lelkész-értekezleti közgyűlés.

A felsőborsodi ev. ref. egyházmegye lelkeszi értekezleti közgyűlését márcz. 28-án Sajó-Szentpéteren tartá meg nt. *Vadászy* Pál esperes elnökle alatt 37 tag jelenlétében.

Alkalmi ének és *Farkas* József hegymegi lelkeszi áhitatos imája után nt. *Vadászy* esperes tartá elnöki megnyíltját, mely mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét s méltó arra, hogy egész terjedelmében közöltessék.

Bodnár István értekezleti jegyző lemondásával *Szuhay* Benedek lelkeszi választatott az értekezlet jegyzőjévé.

Horváth János felolvasta a nagy gonddal és valódi szakértelemmel összeállított bírálatot a beadott pályamunkák felől. Kivántatott: „*Reformáció ünnepén mondandó úrbori urvacsorai beszéd*“, szabadon választott alapigével. A beérkezett 4 pályamunka dicséretes törekvésről tanuskodik. Legértékesebb az I. és II. sz. Amaz a homiletikai szabályokat pontosan betartja; ez inkább saját egyéni felfogását juttatja érvényre. Erő, hév, lelkesedés nyilatkozik mindkét

műben. Az I., mint kifogástalan, 20 koronával, a II. sz. 10 koronával tüntettetett ki. S mindkét pályanyertes munka érdemkönyvbe iratik. Felbontatván a jelíges levélke, kintűnt, hogy az I. számú pályamunka szerzője; *Mindszenti* Imre s. kazai-, a II. számú mű szerzője: *Szuhay* Benedek kápolnai lelkeszi.

Olvastatott a *Vladár* József, *Szuhay* Benedek és *Botos* József tagokból álló bizottság véleménye „*A tiszáninneni ev. ref. egyházközség papi-özvegy-árvatárának módosított alapszabálytervezetere*“ vonatkozólag.

Ertekezleti közgyűlés a bizottsági vélemény alapján a kisebbség tervezetéhez ragaszkodik, azt fogadja el azon változtatással, hogy az intézeti tagok többé a tárba ne fizessenek, ne még akkor sem, ha 25 éven belül nem teljesítettek fizetési kötelezettséget. Indokoltá teszi e beszüntetést még azon körülmény, hogy a sokféle teher súlyosan nehezedik vállainkra s a tár idősebb tagjai, illetve azok jogutódai nem rövidülnek meg, mert a most felállított országos özvegy-árvatár 10 évre kiterjedő fizetési kulcsot állapított meg s az idősebb tagok jogutódai — kevesebb befizetés után is — egyenlő ellátásban részesülnek. Azon özvegyek és árvák pedig, a kiknek elhalt férje, illetve apja még nem volt tagja az országos lelkeszi-özvegy-árvatárnak; tetemesebb osztalékot kapjanak a mostaninál, mert a segítségre számszorosa jobban rá lehetnek szorulva. Igaz, nem a szoros osztó-igazság, csak a méltányosság parancsolja. Végül óhajtja értekezletünk hogy az elfogadott alapszabály megfelelő számú példányban kinyomattassék s a tavaszi egyházközségi közgyűlés jegyzőkönyvében a tagok névsora mindig kinyomattassék, fizetési osztályuk, idejük megnevezésével; nemkülönben tartassék nyilván az is, hogy mennyi az özvegy s azok fejenként mily segélyösszegetben részesülnek? Mert manapság csak sötétségben tapogatózunk.

Majd a *sárospataki theol. tanári* kar ismeretes véleményére adott választ, illetve bírálatot egy bizottság, melynek tagjai: *Csonató* Károly, *Bartha* Mihály, *Elek* József. A *lelkészavatósról* szóló rész 3. pontjára vonatkozólag bizottság azon véleményben van, hogy célszerűség szempontjából helyesebb, ha a felvató a szöszékből mondja el alkalmi beszédét és pedig azért, mert ez nemcsak a felavatandókat érdekli, hanem a jelenlévő nagy közönséget is. Az alkalmi beszéd s az azzal járó kérdések feltevése s a felavatandók feleletadása egyik legkimagaslóbb része e szertartásnak, mely iránt a nagy közönség is leginkább érdeklődik; szereti hallani, hogy a felvató mit köt szívére az ifjú lelkeszeknek és hogy mit ígérnek szívevel, lélekkel az ő lelkipásztoraik.

A 8. pontnál indítványozzuk, hogy minden lelkeszavató kerületi gyűlésre a sárospataki főiskolai énekkar az egyházközség költségén vitessék ki. Ez énekkar iránt minden igaz protestáns szeretettel, ragaszkodással s vonzalommal viseltetik s örömmel hallgatja, ha az érekkar tagjainak ajakán fölzendül a hálaadó művészi ének.

A *lelkész-iktatásra* vonatkozólag véleményünk az, hogy az egyházmegye küldötti okvetlen jelen legyenek a beiktatáson s működésük kezdődjék mindjárt a templomban oly módon, hogy az úr asztala mellől tartandó rövid beszédben — az egyik küldött — a megválasztott lelkeszt ajánlja hűveinek szeretetébe, jóindulatába.

Az *esperes-iktatásra* adott vélemény helyes. De kimondandónak véljük, hogy az esperes a hivatalos esküt, nem mint ezelőtt, a kerületen, hanem a megbízó egyházmegye előtt tegye le, ugyszintén az egyházmegyei gondnok is.

E módosításokat értekezletünk elfogadja s fölterjeszti az egyh. megyei közgyűlés elé, mint az értekezlet határozatát.

Indítvány folytán tárgyalás alá vétetett a *lelkészi congrua-törvényjavaslat*. Miután azonban a most ülésezett egyetemes konvent e kérdésben mást határozott: értekezletünk

a törvényjavaslat bírálatába nem bocsátkozott, azt mint multhatatlan szükségessé a jelzett módosításokkal elfogadja. Az egyházi adózási rendszer megváltoztatása érdekében azonban felir értekezletünk a főt, egyh. kerületi közgyűléshez, mert a törvényjavaslat csak a lelkeszeken segít, az egyházak pedig tovább is roskadoznak a terhek miatt. Ez nem kevésbé fontos kérdés, mint a lelkeszek fizetés-javítása.

A *Sárospataki Lapok* érdekében szintén történt indítvány. Értekezletünk szívevel-élelkel óhajtja e nélkülözhetlen, hamisítatlan prot. szellemű lap fentartását, mert ez olyanira szükséges mindnyájunknak, mint a mindennapi kenyér. S azon fogunk munkálkodni helyzetünk jobbrafordultával, hogy ne legyen egyházmegyénkben egyetlen lelkeszi sem, a ki ne jártná kerületünk e fontos lapját.

Balogh István indítványára felir értekezletünk egy kicsinyesnek látszó, de mégis fontos ügyben a Nt. egyházmegyei közgyűléshez. Ez indítvány így hangzik: Az 1890. I. t. cz. 99. § a 12. pontja értelmében, miután az egyházi hivatalnokok hivatalos működésükben, vagy egyházi szolgálományok teljesítése alkalmával a fuvarok az egész ország területén vámmentesek: tisztelettel kéressék fel az illető vármegyék alispánja, hogy e törvényt az illető vám-bérlőkkel közölni méltóztassék a mihez tartás végett. Mert igazán tömérdék azon összeg, a mit vámért nagyobb építkezések alkalmával szegényebb eklézsiáink elfizetnek törvénytudásból.

100 frt alapja van már értekezletünknek. „*Emlékkönyv*“ és „*Érdemkönyv*“ készítése határoztatott. Amabba iratnak az elhalt lelkesztársak fölött tartott emlékbeszédek — kritika nélkül, kegyeleti szempontból; emebbe az irodalmi becsessel bíró, jutalmazott dolgozatok.

Két óra felé járt az idő, mikor ebédre gyülekeztünk. Több mint 40 vendég gyűlt össze közös ebédre. A világi tagok felekezeti költömbőség nélkül eljöttek meghívásunkra s kedélyes hangulatban töltöttük az időt. Pohárköszöntő több mint 15 hangzott el s köztük sok olyan, mit érdemes lett volna megörökíteni is. *Vadászy* esperes a papokért, *Szuhay* a jelenvolt világi vendégekért, *Barta* Mihály az esperes-elnökért, *Csonató* az egyetértésért, *Doktor* Gyula és *Bartha* a pályanyertes művek szerzőiért, *Suszták* (róm. kath.) ügyvéd a főt. püspök urért, kinek indítványára következő üdvözlő sörgöny küldetett Budapestre: „A felső-borsodi ev. ref. egyházmegyének Sajó-Szentpéteren a mai napon történt lelkeszi értekezlete szíve mélyéből üdvözlő méltóságodat s kívánja, hogy édes hazánk s anyaszentegyházunk javára még igen soká éljen!“

Szeretjük hinni, hogy agg főpásztorunknak jól esett e megemlékezés s szeretjük hinni, hogy szívből fakadt jókívánságunkat az Ég is meghallgatja. — Hallgassa is meg!

Kápolna, 1898. márcz. 29.

Szuhay Benedek,
ref. lelkeszi, ért. jegyző.

Az új évnegyed küszöbén bizalommal kérjük t. előfizetőinket, hogy előfizetéseiket megújítani, azok pedig, a kik hátrálékban vannak, a hátrálékos összeget is postafordultával beküldeni szivesek legyenek.

A kiadóhivatal.

H I R E K.

— **A választó polgárok figyelmébe.** Közeledik április 15-ike, a mely nap tudvalevőleg nevezetes dátum az *adófizetés* dolgában. A ki addig le nem fizeti a múlt évi, 1897-ről való adóhátrálékát, az elveszti a jövő évre választói jogosultságát. Pedig ez a polgárok legfőbb,

legszentebb joga. Ennélfogva felhívjuk a függetlenségi párti választókat, hogy siessenek *adóhátrálékaikat legkésőbb április 15-ikéig kifizetni*. Egyszersmind a párt vezetőférfiát is felhívjuk, hogy nézzenek utána a dolognak, mert értesülésünk szerint eddig nagyon sok olyan *független párti választó van*, ki nem fizette ki adóját s ha ezt április 15-ig sem teszi, *elveszti választói jogát*. Kétségtelen, hogy ezt örvendve neznék bizonyos körökben, de a pártra érzékeny, nagy veszteség volna. Azért hát — fizessük az adót!

— **A nagyheti istentiszteletek.** Nagyszerdán (április 6.): d.-u. 3 órákor lamentáció. — Nagycsütörtökön (április 7.): d.-e. 9 órákor énekes nagy mise; d. u. 3 órákor lamentáció. — Nagypénteken (április 8.): d.-e. a szertartások 9 órákor kezdődnek, melynek végén a legméltóságosabb Oltári szentség a sz. sirba helyeztetik, hol esti 7 óráig marad a hivek imáadására kitéve; d.-u. 3 órákor lamentáció, utána predikáció és körmenet a kálváriára; esti 7 órákor az Oltáriszentség betétele.

— **Nagypénteken** az ev. ref. templomokban az ünnepi istentiszteletet a következő sorrendben végzik: Az avasi templomban **Kun Bertalan** püspök és **Füry Lajos** segédlelkész, az újtemplomban **Nagy Ignác** lelkész és **Zarándy Bertalan** segédlelkész tartanak egyházi beszédeket.

— **A muszáj-ünnep és a vármegye.** Az április 11-ére tervezett muszáj-ünnep sehogy sem fog sikerülni. De hát hogyan is sikerülhetne az olyan ünneplés, melyet nem a közakarát, hanem rendeletek határoztak el. Az ünneplés a kormány adminisztrációjával történik. **Bánffy Dezső** elrendelte a hivatalos Magyarországnak, hogy április 11-én ünneplje meg márczius 15-ét. A rendeletet a főispánok a kezükhöz vették s most ők a saját hatáskörükben rendelik el az ünneplést. Báró **Vay Elemér** főispán nem hívta össze se a közgyűlést, se az állandó választmányt, bizonyosan attól félt, hogy ezeknek a testületeknek hazafiás tagjai leszavazták volna az ünneplésre vonatkozó indítványt. Hogy tehát **Bánffy** akaratának eleget tegyen, a rövidebb és kényelmesebb utat választotta. Összehitt néhány buzgó mamelukot s azokkal együtt elhatározta, hogy április 11-én *ünnep legyen!* Az ünnep — a megállapított program szerint — Borsodvármegyében nagyon szerény keretben fog lefolyni. A vármegye mamelukbizottsági tagjai, no meg a tisztviselők délelőtt 9 órákor megjelennek a székház nagytermében, onnan fél 10 órákor elmennek a mindszenti róm. kath. templomba, a mise végeztével visszajönnek és megtartják a díszközgyűlést. Ennyiből áll az egész. Csendben, zajtalanul fog az lefolyni. Hiába erőlködik a „Borsodmegyei Lapok“, hiába igyekszik bebizonyítani, hogy *márczius 15-ike* ez évben *április 11-ére* esik, azon az ünnepélyen nem vesz részt más, csak az, a kinek — *muszáj*.

— **Katonai hír.** **Fabini** Lajos altábornagy, kassai hadtestparancsnok néhány nap óta Budapesten időzik s ez alkalomból meglátogatta a még mindig gyengélkedő **Mádi Kovács** tábornagyt.

— **Hymen.** **Bükhel** Antal, mező-kövesdi adóhivatalnok szombaton esküdtött örök hűséget **Krissanovszky** Emma ottani tanítónőnek.

— **Névmagyarosítás.** **Haas** Dávid mív. mérnök és a helybeli fűtőház főnökhelyettese, nevét belügyminiszteri engedéllyel „**Havas**“-ra változtatta.

— **Diósgyőrben** a II.-od községi jegyzői állásra **Medveczky** Kálmán helyettesjegyző választatott meg.

— **Virághullás.** Aranyos kis bábé zsenge életét oltotta ki a könyörtelen halál, mely romboló munkájával köztisztületben álló családra borította a mély bánat és a gyász

sötét fátyolát. Dr. **Nagy Péter**, ügyvéd és családját érte a mérhetlen csapás. Forrón szeretett fiu-gyermeküket, a kis **Barnuskát** ragadta el tőlük a kaszás csont-angyal. Béke hámvaira!

— **Halálozás.** **Ondi Juhász** Jánosné, szül. Soltész Katalin folyó hó 4-én reggeli 3 órákor, életének 74-ik, boldog házasságának 37-ik évében, rövid és kínos szenvedés után végelgyengülésben elhunyt. Temetése ma délután 4 órákor lesz a Jókai-utca 9-ik számú gyászszobából.

— **Kossuth-szobor Mező-Keresztesen.** Mező-Keresztes város hazafiás polgárai elhatározták, hogy hazánk legnagyobb fiának, **Kossuth** Lajosnak nagy alakját ércbe öntetik s azt Mező Keresztes városa terén fölállítják. E célra a mező-keresztesi iparosok husvét második napján, 1898. április hó 11-én a nagyvendéglő termében műkedvelői színielőadással egybekötött zártkörű táncszüveget rendeznek mely alkalommal „**Kócsa Julka**“ című népszínművet adják elő. Kezdeté este 7 órákor. Helyárak: I. és II. sorszék 70 kr., III. és IV. sorszék 60 kr., a többi sorokban 50 kr.

— **Az 1848—49-es ereklyekiállítás.** A kassai lelkes hazafiak a szabadságharcból fenmaradt emlékekből és tárgyakból kiállítást rendeznek. Ezen kiállítás iránt, mely husvét vasárnapján, azaz április hó 10-én fog megnyitani, oly nagy az érdeklődés, hogy nemcsak Abauj-Torna vármegye és Kassa város állít ki különbenél külön érdekes tárgyakat: fegyvereket, zászlókat, honvédegyenruhákat, képeket, okiratokat, hírlapokat, hanem Miskolc és Borsodvármegye, valamint az ország távolabbi eső lakossága is. Az aradi vértanúk muzeuma és gróf Kreith Béla is Kassára küldte, leginkább a felvidékre vonatkozó szabadságharczi emléktárgyakat. A kiállítás oly nagy mérvet ölt, hogy az újonnan épült emeletes községi iskola valamennyi termét elfoglalja.

— **Közigazgatási bizottság.** Borsodvármegye közigazgatási bizottsága f. évi április hó 13-án d.-e. 9 órákor, báró **Vay Elemér** főispán elnöke alatt a vármegye székházának tanácstermében rendes havi ülést fog tartani.

— **Öngyilkos színész.** **Varju** István nevű színész, ki a miskolci színtársulatoknál az előző években, mint segéd-színész működött, tegnap Kassán öngyilkossá lett.

— **Szabadon.** **Nagy** Lajos, csernelyi körjegyzőt hivatalos sikkasztás büntetete miatt a miskolci kir. törvényszék majd a kir. Curia öt évi fegyházra ítélte. **Nagy** Lajos büntetését kitöltvén tegnap az illavai fegyházból, hol büntetését ülte, szabadlábra helyeztetett.

— **A szerelem.** Itt szolgált Miskolcson. Nevét nem jegyezte fel a feledékeny **Clío**. Fiatal volt még, alig 22 éves. Hevesen dobogott a szíve és vágyott azután az édes, boldogító érzelem után, melyet a poéták annyiszor és annyi formában magénekeltek. **Majczinger** Kálmán a neve a boldogtalan szerelmes ifjunak, ki az elmúlt éjjel egy ostoba revolvergolyóval véget vetett életének, mert nem bírhatta feleségül szíve választottját.

— **Püspökfürdő.** Nem a görömbölyi Tapolczáról van szó, a mely tudvalevőleg a munkácsi püspöké, hanem a Nagyvárad melletti fekvő püspökfürdőről, melyet néhány év óta a nagy külföldi fürdők mintájára teljesen átalakítottak, úgy, hogy ma már nemcsak gyógyhatású vizével és természeti szépségeivel, hanem komfortjával is évenként ezrekre menő vendégeket vonz oda a nyár

folyamán. A kellemes fürdőhely Nagyvárad mellett fekszik és a városba naponta többször közlekedik a közuti vasut, mely 15 perc alatt hozza be és viszi ki a vendégeket. Különösen kellemessé teszi ezt az olcsó és gyors közlekedést az a körülmény, hogy Nagyváradon nyáron a kolozsvári színtársulat tart minden este előadást. Egyébként Nagyváradot telefon is összeköti a Püspökfürdővel, melynek kitűnő vizét különösen idegbajosoknak, rheumatikus, köszvény és gyomorban szenvedőknek ajánlják nagy előszeretettel az orvosok. — Mikor írhatjuk mi ezt a görömbölyi püspök-fürdőről? . . . Lehet, hogy már a jövő évben, mert — a mint értesültünk — a villamvasutat a fürdőig még ebben az évben kiépítik s maga a püspök is 100,000 forint befektetéssel nagy átalakításokat szándékozik eszközölni a fürdő helyiségében. Kívánatos, hogy így legyen!

— **Sertésvész.** Harsányban ismét kiütött a sertésvész, minek következtében a zárlat elrendeltetett.

— **Tolvaj Tulipán.** A holló madár már a régi történelmi adatok szerint is szerette a fénylő ékszertárgyakat s ez ma már újság-számba sem mén, mert a régi „**Corvinák**“ cz. Mátyás király újságos könyve is megemlékeztek az ellopott aranygyűrű történetéről. De hogy egy *tulipán* lopjon nefelejtés mintázatu ezüst gyűrűt, szalmazsákokat és egy kendőt, ez érthetetlen, mert ilyesmi nincs feljegyezve sem a virágnyelvben, se a világtörténelemben sem. Hogy mégis megtörtént, ehhez csak azt kell tudni, hogy ez a szép virág név, Tulipán, az **Andrásné** névvel együtt egy olyan asszony nevével kepezi, a ki egy cseppet sem virágon áll, de annál jobb tolvaj, mert ellopta szegény **Sonkoly Péterné** fent elsorolt holmijait s azokon mindjárt olcsó árért tul is adott. Eleinte tagadta tettét, később már lenni vélte a dolgokat, a végén mégis lopásért ítéltek el a gyöngé tulipán-szálat. Érdekes volt a vallatás alatt a rendőrfogalmazó, ki folyton idézte dudolva **Faust** operájából e kedves, fülbemászó dalocskát, hogy: „*nekem te kis virág tégy vallomást!*“ és a dal beütött és Tulipánné vallott.

— **Husvétii tojások** legszebb és legolcsóbb kivitelben, kitűnő mákos- és diós-patkók, 1 dió-torta 1 korona, a **Megay**-féle czukraszadában és annak fiók-üzletében, **Erzsébettér**.

Irodalom és művészet.

Színház.

A harang. — A színiudény utolsó premier előadása **Kazalicsky** Antalnak, a Vigszínház tagjának „**A harang**“ című eredeti három felvonásos színműve volt csütörtökön, márczius 31-én. Az előadásnak, a mely egyszersmind a színtársulat egyik fiatal, törekvő színészenek, **Nádasi József**nek a jutalomjátékául ment, kiváló érdekességet kölcsönzött azon körülmény, hogy a darabban maga a szerző is vendégszerepelt.

Kazalicsky „**Harang**“-ja egyike a legrokonoszevesebb színműveknek. Jó alakokat szerepeltet benne, ámbar a mese néhol valószínűtlen s nem eléggé indokolt s egyes jelenetek kissé fogyatékosak is, de ezeket ügyesen pótolják és feledtetik a néző előtt a darab humoros jelenetei, különösen az egyes felvonások hatásos végei.

Meséje röviden ez: **Hernádi** gyáros **Ilka** nevű fogadott leánya szerelmes volt egy huszár főhadnadrágyba, **Berényi József**be, a ki, miután eltávozik köréből, megfedkez rőla. **Ilka** tehát kiabrándul a főhadnadrágyból s beleszeret annak testvérjébe, **Berényi Andor** mérnökbe és feleségül is megy hozzá. A lakodalom napján azonban hazaérkezik a főhadnadrágy, még pedig **Hernádi** leányának, **Mariskának** a hívására, a ki **Ilka** nevében irt neki. Természetesen **Ilka** mitsem tud a levélről s ebből támad a bonyodalom. **József** abban

a meggyőződésben van, hogy Andor elcsábította Ilkát s azt hiszi, hogy Ilka még most is őt szereti. A két testvér gyűlölettel ront egymásra s József kérdőre vonja bátyját. Ekkor azonban megszólal a harang, a melyet megboldogult atyjuk öntött s amely atyjuk temetésén szólalt meg először. A harangszóra eltűnik a két testvér szívéből a harag s szeretettel borulnak egymásra, miután atyjuk még életében mondta nekik, hogy e harang szavára mindig szeretet ébredjen bennük. Később aztán kiderül a levéltitok is s ekkor végkép eloszlik a gyűlölet és József nőül veszi Mariskát.

Mindebből látható, hogy a darabnak vajmi kevés a cselekvénye. Az egészet nagyobb részt az epizód-szereplők töltik be, melyek mindannyian ügyesen rajzolt alakok és eléggé mulatságosak is.

Maga a szerző Berényi mérnököt játszotta jellemzetesen és hatásosan. Felvonások után ötször-hatszor tapsolták a lámpák elé, azonfelül pompás babérkoszorút is kapott. Kifogástalan alakítást nyújtottak rajta kívül *Miklósi Ilona* (Ilka), ámbar szerepe nagyon háládatlan volt, *Kendi Boriska* (Mariska), *Szabados József*, *Mezei* (Hernádi), de különösen pompás volt *Egri* a Bódi bácsi szerepében. Hozzájuk csatlakoznak még *Kissné* (Bódiné), *Németh* (Retek) és a jutalmazott *Nádasi* (ifjabb Retek), a ki szintén kapott egy babérkoszorút. Még három előadás volt a premier után: „Avarázsgyűrű”, „Talmi hercegnő”, „Az árendás zsidó”, a mely a karszemélyzet jutalomjátéka volt.

*

A szinidény vége. A virágvasárnapi bucsu-előadással befejeződött a szini évad. Bezárultak a színház ajtajai s immár üresen áll Thália temploma. Elköltözött belőle jókedv, szomorúság, kihalt belőle egy időre minden s most csak az egyiptomi sötétség uralkodik a nagy ürességben. A Muzsa gyermekei elszállingóztak különböző irányban, egyik jobbra, másik balra . . .

Színház rovatunkban tőlünk telhetőleg igyekezzünk beszámolni az egyes előadásokról s így feleslegesnek tartjuk, hogy ismétlésekbe bocsájtózzunk. Összesen volt 184 előadás. Színrekerült 188 darab és pedig; 1 szomorujáték, 18 dráma, 28 színmű, 35 népszínmű, 9 vigjáték, 40 bohózat, 4 életkép, 49 operett és 4-szer opera. A darab közül azonban új csak 23 volt, azok közül is eredeti nagyon kevés. Mindebből tehát levonva a végeredményt, volt annyi bohózat, operett és finom fajta életkép, hogy csaknem belecsömöröltünk, ellenben komolyabb s nagyobb szabású darabot nem élvezhettünk, — nem volt kiktől, nem volt drámai férfierő, mely egy-egy komoly tanulmányt igénylő nagy szereppel megbirkózni tudott volna. Nem volt sem tragikus, sem drámai hős, sem drámai apa, sem drámai társalgási jellemzés. Ezzel ellentétben teljesen kielégítő volt az énekes személyzet, az ellen nincs is semmi panaszunk, de kívánatos lesz a jövőre nézve, ha a direktor ahhoz hasonlóan szerződött megfelelő drámai férfierőket is.

Az előadott darabok közül legtöbbször adatott a „Kék agszony” Varney operettje és Feld bohózata: „Az agszűzek.”

Vendégszereplőink voltak: *Láncai Ilka*, *Fenyvesi Emil*, *Gergely Gizella*, *Vizváry Gyula*, *Vizváryné Jolán*, *Vizváry Mariska*, *Veress Sándor*, *Veressné Erzsébet* és *Kazalicsky Antal*.

A szintársulat tagjai közül csupán *Staud Margit*, *Nagy Vilma*, *Kozma Istvan* és *Sarlay Cornél* maradnak meg a társulatnál, a többiek elszereződtek és pedig *Kemény Lajos* a Magyar színházhoz, *Tóth Ilonka* és *Cathy Ferencz* a pesti városligeti szinkörbe, *Gallyasi Paula* és *Nádasi Ferencz* Aradra, *Miklósi Ilona* és *Kissné Katicza* Kolozsvárra, *Kendi Boriska* Győrbe, *Szigeti Lujza* és *Németh*

János Szathmárra, *Simándi József* Szegedre stb. *Vae victis!*

Hogy milyen lesz a jövő szintársulat, hat hó elmúltával szólhatunk róla csak. Nem jó előre inni a medve bőrére. Lehet, hogy jobb, de lehet rosszabb. Hogy az ideik nem volt valami elsőrendű, az bizonyos. Lehetett volna jobb is, a mint hogy az előző társulatok mind jobbak voltak. A direktor jóakarátán mulik minden s hiszszük is, hogy *Tissay Dezső* minden tekintetben azon lesz, hogy a közönség kívánalmait teljes mértékben kielégítse. Bizunk a jövőben!

Carolus.

— **A Magyar Génusz** „Vasárnapi Lapok”, ez az utóbbi hetekben egyesült előkelő szépirodalmi és művészeti hetilap hétről-hétre emelkedik, úgy szellemi részében, mint külső kiállítására nézve. Legutóbbi száma is bővelkedik kitűnő novellák, költemények és időszerű eseményekben, díszes illusztrációkban és ezenfelül abban a kedvezményben is részesíti előfizetőit, hogy kiváló művészek eredeti festményeit, rajzait sorolja ki közöltük. Minden *egész évre* előfizetőnek pedig teljesen díjtalanul fogja megküldeni *Tornay Gyula*, jeles festőművész „*Az utolsó honvédek vacsorája*” című eredeti festményének színeken sokszorosított képét. Mutatványszámot a kiadóhivatal (Budapest VI. Andrássy ut 57.) kívánatra ingyen küld.

Városi közgyűlés.

Miskolc város képviselőtestülete tegnap d. u. közgyűlést tartott *Soltész Nagy Kálmán* kir. tan., polgármester elnöke alatt. Napirend előtt elnöklő polgármester kegyeletes szavakban emlékezett meg az elhunyt *Pollák Henrik* képviselőről, kinek emlékét jegyzőkönyvbe iktatták. Helyébe *Matuskovics József* virilis-tag hivatik be. Ezután a polgármester felolvasta évi jelentését, mely hű és vázlatos képét nyújtja az elmúlt év eseményeinek. A kiváló gondnal szerkesztett jelentés öröndetes tudomásul szolgált. Ezután *Bársony János* ügyész olvasta fel évi jelentését. Mindkét jelentést ismertetni fogják. A polgármesteri és ügyészi jelentés felolvasása után *Lichtenstein József* indítványára úgy a polgármesternek, mint a tisztikarnak az elmúlt évben kifejtett ügybuzgalmaért és tevékenységéért a közgyűlés elismerését fejezte ki. Az ev. ref. főgimnázium megvételi ügye — a közgyűlés határozatképtelensége következtében — most sem volt tárgyalható. A köveztvám bérlete e hó 15-én lejár. A vállalkozók azzal a kérelemmel járultak a képviselőtestülethez, hogy a köveztvám bérlete, a helypénz és vámbérlettel — 1898. január 1-én — eszközöltessék, egyebekben kérték, hogy addig is a köveztvám bérlete 20.000 frtra szállíttassék le.

A pénzügyi bizottság javasolta, hogy az esetben, ha a vállalkozók az eddigi 23.000 ft bérletdíjat nem hajlandók fizetni, úgy a köveztvám bérlete házilag kezeltesék.

Időközben — közben a közgyűlés előtt — *Dick Mór* és neje vállalkozók beadványt intéztek a polgármesterhez, melyben kijelentik, hogy a köveztvám bérletet az eddigi bérlet-összeg felajánlása mellett 1899. évi január 1-ig — mikor is a helypénz és a vámbérlet együttesen fog kiadni — megtartják. A közgyűlés ily értelemben határozott. Az alsómalom megvásárlásának ügye nagy vitát keltett. Tudvalevő, hogy a kisajátítási tárgyalásnál e malomért a város küldöttsége 37.000 frtot ajánlott meg. A közgyűlés szintén megszavazta a 37.000 frtnyi vételárt. A kereskedelmi iskola kebelében létesítendő internátus segélyezéséhez a közgyűlés egyszer s mindenkorra 1000 frttal járult. Több-kisebb fontosságú ügy elintézése után a közgyűlés 5 óra után véget ért.

A nagyhét.

— Karcolat. —

Fájdalom és öröm felváltva tölti be egész valónkat.

. . . Bánatos, fekete lepel borítja a templomokban a sirt, majd pedig a husvéti piros tojás örvendeztet meg mindenfelé az ünneplőket.

A husvéti szent ünnepek küszöbe előtt állunk.

Az első napokban sziveinket mély gyász dulja, mintha a lehangolt kedélyeinkre hatolt sivár nyomás előhírnöke lenne annak a bánatnak, a mit e napok multja örök emlékezetünknek megtartott.

Igen sokan vannak, a kiknek e napok fájdalmat okoznak, mert az Üdvözítő kinos halálának megemlékezésére ők is visszagondolnak önkéntelenül arra, hogy szeretett övéiknek köréből mint szakította ki a rideg halál a szerető apát vagy anyát, avagy a jó testvért s ha máskor talán nem is, de ezt az időt legalkalmasabbnak látják arra, hogy emlékezetükre szenteljék.

Az a sir, mely nagypénteken a megváltó holttestét rejti magában, nekünk szegény halandók előtt szimbolikus jelképe lehet a mi sirunknak is, és ha e héten letérdepelhetünk oda megtört szívvel és lélekkel; akkor bizonyára csak vigasztalást és megnyugvást találhatunk a mostoha sors csapásai alatt görnyedező földi életünk hátralevő napjaira.

Ez a sirhant a templomok falai között és nem a temetőben találta méltó helyét, ahová a magasztos isteni gondviselés azt kijelölte, hogy a gyarló emberiség e szent helyen imádhassa az érettünk kiszenvedett drága halottat, *Istennek fiát*.

Elnémulnak a harangok és az egész föld kerekességén a nagypénteki siralmas végzettől áthatott nagy napnak emlékét gyászoljuk.

Gazdagok és szegények, öregek és ifjak, koldusok és árvák egész serege egyaránt keresi fel a sirt. Az egész világon bucsujárás van. Fekete néptömegek keresik föl a kálváriát, hogy a passió szomorú dallamának hatása alatt felfohászodjanak az Istenhez.

. . . Egy szegény, de nagy beteg, kinek kinos szenvedései már éveken át tartanak, ágyától szabadulni és e napon a sirhoz menni kívánkozik.

Utolsó filléreire viteti magát a templomba, hol egész napon át térdel, kezeit összekulcsolva könyörög a sirban fekvő Isten és ember fiának, hogy szenvedéseitől őt is szabadítsa meg.

Sir, zokog és imádkozik egész nap . . . és estve, mikor a templomot bezárják, a diszörség pedig bevonul, már könnyebbülten távozik haza hideg szobájába. . . Nincs senkije már a világon, egyedül, elhagyatva él . . . s meghalni kíván.

De kiszenvedésének végórja nem ütött még az ő számára.

Epedő szívvel már hónapok óta várta nehezen a nagy hetet és most, mikor eljött a husvét, a sirnál esdekel *irgalomért* . . .

Vajha bennünket is a nagy hét nemcsak a halálra, de a feltámadásunkra is emlékeztetne.

Győztes.

Vállalkozási hirdetés.

A Gyár-utcától a d.-győri határig terjedő vicinális utnak kiépítésére f. hó 18-án d.-e. 10 órakor a mérnöki hivatalban zárt ajánlati tárgyalást tartok.

A vállalat költségvetése, a készletben levő kő felhasználása mellett 2010 frt 40 kr. A vállalkozni szándékozók értesítetnek, hogy a vonatkozó költségvetés és feltételek a mérnöki irodában megtekinthetők.

Miskolcz, 1898. április 1 én.

Pallaghy, h.-polgármester.

Szerkesztői üzenetek.

Homo novus. Tiszteletpéldány csak korlátolt számban áll rendelkezésünkre, első közlés után azt, sajnálatunkra, meg nem indíthatjuk.

A csunya ember. Legközelebb sorra kerül. Üdv. *J. kisasszony.* Nem lehet nyilvánosságra hoznunk. Személyesen kellett volna azt a kérdést megtenni, mielőtt elutazott volna. Szíves üdvözlét.

Színházbarát. Kérésére a feleletet megtalálja mai számunk színházi rovatában.

ifj. K. H. urnak. Igazat adunk Önnek. Tényleg április 1 én „elvből” nem szokás légyottra menni, különösen nem akkor, ha — mint írja — „névtelen egyéniségek szőlítják fel a megjelenésre.”

Egy előfizető nő. Válaszunk a következő: 1. Nem szabad annyira kíváncsinak lenni. 2. Ime: „Egy fényes csillag a költészet vak éjjelében.” 3. Igenis nagyon sokan vannak azok, a kik önkénytelenül kiállítják magukról a „szegénységi bizonyítványt”, de azért még sem illik azt az illetőnek szemébe mondani, pláne társaságban. 4. Szükségtelen volt a kérdés, miután épenugy méltóztatik tudni, mint mi. Szíves üdvözlét.

Ünnep előtt. Nem közölhető.

B-ny Gy-a urnak. Várjuk. Üdv.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Ruttkay Menyhért.

Van szerencsém a n.-é. közönség figyelmébe ajánlani a **husvétii idényre** beszerzett alkalmi czikkeimet, úgy mint:

husvétii tojásokat,

mindenféle gyümölcsökből készült **szeszes italokat,** valamint jó hírnévnek örvendő **fűszerüzletemet.**

A fővárosi és külföldi lapokra előfizető t. közönséget értesítem, hogy a lapokat a vonat megérkezése után azonnal házhoz küldöm külön e célra alkalmazott számos kihordókkal még a legtávolabb lakóknak is minden díj nélkül.

A „Magyarország”-ot reggel 6 órakor kézbesítetem.

Kihordó fiúk felvétetnek.

Groszmann Jágó,

fűszer- és vegyeskereskedő.

Butellás asztali borok.

Értesítés.

Van szerencsém a n.-é. közönség becses tudomására hozni, hogy vendéglő-helyiséget f. évi ápril hó 1-én beszüntettem s ez időtől fogva kizárólag

butellás borokat

zárt és nyitott edényekben fogok árusítani **Kossuth-utca 4. szám** alatt, az udvarban levő helyiségemben.

A n.-é. közönség jóakaratu pártfogását kérve továbbra is, maradtam tisztelettel

Árvay Dániel.

Valódi jó vörös borok.

Igérvények
Tiszai és Szegedi nyeremény-sorsjegyre, húzás már április 1-én,
főnyeremény 100,000 frt.

Ára csak 3 frt 25 kr. bélyeggel.

1870-iki magy. kir. nyeremény-kölcson, húzás már május 15-én,
főnyeremény 120,000 frt.

Ára csak 5 frt bélyeggel.

A tölem vett és nyert sorsjegyek: 5577, 5578, 5588, 5590, 5591, 5592, 6576, 6582, 6585, 6588, 6594, 6596, 6599, 12386, 12876, 20927, 21209, 12393, 46406, 46945, 59926, 67279, 67280, 67288, 67290, 67294, 72158, 721 9, 72177, 72185, 74957, 77982, 85765, 85768, 90407, 90966, 91830, 99175 stb., stb.

100,000 sorsjegy, 50,000 nyeremény.
Szerencse-számok csak Falkensteinnál!

Magy. kir. osztálysorsjegyek.
Húzás 1898. évi május 11. és 12-én.

EREDETI ÁRAK:
Egy egész sorsjegy 6 frt. Egy negyed sorsj. 1.50
Egy fél sorsjegy 3 frt. Egy nyolczad sorsj. —.75

A kihúzott nyereményekről t. vevőimet azonnal értesítem.
Nálam vásárolt sorsjegyek bélyegzőmmel vannak ellátva.

FALKENSTEIN SÓMA
bank- és váltó-üzlete
MISKOLCZON, Színház-z-é pület.

Nyeremény	Korona
1 a	60000
1 a	20000
1 a	10000
1 a	5000
3 a	2000
5 a	1000
8 a	500
30 a	300
50 a	100
2900 a	40
3000 nyer. K.	240000

Szerencse-számok csak Falkensteinnál!
100,000 sorsjegy, 50,000 nyeremény.

A tölem vett és nyert sorsjegyek: 99175, 91830, 90966, 90407, 85768, 85765, 77982, 74957, 72185, 72177, 72158, 67294, 67290, 67288, 67280, 59926, 46945, 46406, 21209, 20927, 12883, 12876, 6599, 6594, 6593, 6588, 6585, 6582, 5592, 5591, 5590, 5577, 5588, 5578 stb., stb.

LEONHARDI-féle tenták a legjobbak!!

Csakis valódi a feltalálótól

LEONHARDI ÁGOST,

Bodenbach a d. Elbe.

Író-tenták.

Antracén-tenta, kék-fekete
Legf. könyvtenta, kék-fekete
Alizarin-tenta, zöld-kék-fekete
Gallus-tenta, korom-fekete
Világpósta-tenta, korom-fekete
Legjobb folyó-tenta a könyvvezetéshez, határtalan tartósság okmányok számára. Szabadalmazott eljárásom szerint készítve.

Másoló-tenták.

Antracén-másoló,
Alizarin író és másoló
Encre violette noire communicative
Violette kettős másoló
Fekete
Fekete világpósta másoló
kitűnően másolódnak, egyszersmind könyvelésre is ajánlatosak.
Non plus ultra másoló, 4-6 másolatot ad. Fontos bankok, biztosító intézeteknek és tengerentuli levelezésre.

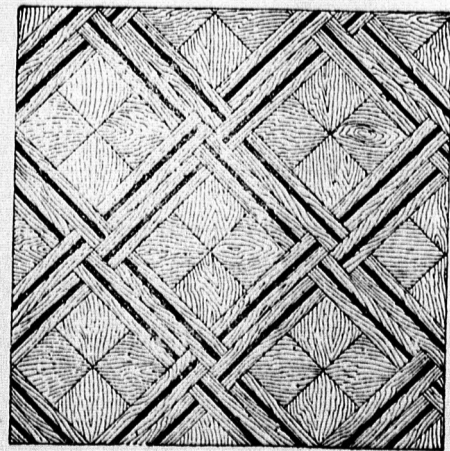
Bank- és peesétviasz stb. A bel- és külföldi legtöbb írószerszerkeskedésben kaphatók.

Genzovits Ödön

első kassai koczkapadló-gyár Kassán, Holló-utca 3. sz.

Ajánlja **amerikai és tábla-parketjeit** kitűnő minőségű anyagból, továbbá elvállalja helyben és vidéken bármily

épületeknek parketirozását

versenyképes árak mellett.

Csinos és izléses kivitel!

Mintalappal szívesen szolgál.

Hivatalosan ólomzárolt, arankamentes

lóhere- és lucernamag

eredeti fajtisza takarmányrépamag,

továbbá mindennemű más **mezőgazdasági, konyhakerti és virág-**
mag, kereskedésem régi jó hírnevéhez hiven legjobb minőségben kapható

Weidlich Pál magkereskedésében „a fekete kutya” Miskolczon.

➡ Árjegyzéket vagy mintát kívánatra bérmentve küldök. ➡

Tudatom a n.-é. közönséggel, hogy bécsi bevásárlásomból hazaérkeztem és üzletemet a mai kor igényeinek megfelelő divatu

női kalapokkal

rendeztem be s azt a legszolidabb ár mellett a n.-é. közönség figyelmébe ajánlom. — Kérve a hölgyközönség szives pártfogását, maradok

tisztelettel:

Syöngyössy Julia,
divatárusnő

Kossuth-utca, a Pannónia-szálló átellenében.

Kiadó!

Az ág. hitv. ev. egyház nagy-
hunyad-utcai új házában

egy bolt

május hó elsőtől

bérbe kiadó.

Értekezhetni az udvari irodában.

Korrekt, elegáns, hibátlan munka!

WAGNER ÉS SZELÉNYI

gőzerőre működő, a kor igényeinek megfelelő, divatos betűnemekkel és sajtókkal felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

MISKOLCZON

készülnek: bármily terjedelmű művek, naponként vagy hetenként megjelenő hírlapok, folyóiratok, pénzügyi kimutatások, zárszámadások, táblázatok fekete és színes vonalzással, lakadalmi és bál meghívók, körlevelek, falragaszok, árjegyzékek, ezégyenyomások levélpapír- és borítékra, czinkártyák, számlák, gyászjelentések, czinkék, névjegyek, táncrendek és minden a nyomdászat keretébe vágó, itt fel nem sorolt, egyszerű avagy több színben nyomandó munkák.

Áraink *bármivel szemben is reálisak*, a megrendelés minősége- és mennyiségéhez mértén aránylag igen *jutányosak*, miről t. megrendelőink már eddig is személyesen meggyőződést szerezhettek. Elvünk: a papíron elmondottakat tényekkel is *bebizonyítani*, miért is ajánlatunknál a hangzatos: „minden versenyt legyőző” kifejezések használatát fölöslegesnek tartjuk, s kérjük t. megrendelőinket, hogy állításunk igaz voltáról személyesen meggyőződni sziveskedjenek.

Jutányos árainkról tessék személyesen meggyőződni.

Gyors és pontos kiszolgálat!